

OPENBAAR

TER BESLISSING

Aan

Staatsecretaris

nota

Beantwoording van de Kamervragen van de leden Kostić (PvdD), Van Kent (SP), Gabriëls (GroenLinks-PvdA) en Bamenga (D66) over het beschermen van burgers, dieren en milieu tegen staalslakken

Datum

31 oktober 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/299580

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Beslistermijn

05-11-2024

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Op 18 september heeft u Kamervragen ontvangen van de leden leden Kostić (PvdD), Van Kent (SP), Gabriëls (GroenLinks-PvdA) en Bamenga (D66) over het beschermen van burgers, dieren en milieu tegen staalslakken. Hiervoor is eerder een uitstelbrief aan de Kamer gestuurd. Met deze brief geeft u antwoord op de vragen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met bijgevoegde beantwoording van de vragen.

Kernpunten

- De vragen zijn naar aanleiding van het artikel "Onderzoekers waarschuwen: staalslak als bouwstof voldoet niet aan Nederlandse en Europese milieuregelgeving, milieuramp in de maak"¹ en het onderliggende onderzoeksrapport² over de juridische status van LD-staalslakken, afkomstig van Stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek.
- In dit rapport met de titel "LD-staalslakken zijn onder Europese richtlijn en Nederlandse wet een afvalstof gebleven en nimmer een bijproduct of bouwstof geworden" wordt geconcludeerd dat het rechtsoordeel van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in 2017 op verzoek van Tata Steel Nederland is afgegeven dat LD-staalslakken een bijproduct zijn onjuist is³. Met dit rechtsoordeel zou een afvalstof ten onrechte als bouwstof zijn gekwalificeerd. Een deel van de vragen gaat hier specifiek op in. Verder gaan de vragen vooral over het toepassen, de risico's, meer specifiek over contact met water en welke maatregelen u neemt/zou kunnen nemen.

¹ Website Noordhollands Dagblad, 12 september 2024 (Onderzoekers waarschuwen: Staalslak als bouwstof voldoet niet aan Nederlandse en Europese milieuregelgeving. 'Milieuramp in de maak' | Noordhollands Dagblad)

² Website Stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek (staalslakken (natuurlijkschooneerbeek.nl))

³ In het verleden heeft het ministerie rechtsoordelen afgegeven waarbij het in een specifieke casus een niet-bindend advies gaf of een materiaal wel of geen afvalstof is.

OPENBAAR

Pagina 1 van 4

- In de beantwoording wordt aangegeven dat er verkeerde conclusies worden getrokken over de status en betekenis van het rechtsoordeel en het doel waarmee dit rechtsoordeel is opgesteld.
 - Ten eerste omdat het voor het toepassen van staalslakken als bouwstof niet uitmaakt uit welke status staalslakken hebben (bijproduct of afvalstof). De kaders voor (het toepassen van) bouwstoffen gelden voor zowel materialen met als zonder afvalstatus. Dit om te voorkomen dat toepassing leidt tot schadelijke effecten voor mens en milieu. Per geval moet worden beoordeeld of wordt gehandeld in overeenstemming met de kaders. Zo niet, dan kan het bevoegd gezag daartegen optreden.
 - Ten tweede omdat het rechtsoordeel uit 2017 over staalslakken geen generieke uitspraak doet in die zin dat op grond van dit rechtsoordeel staalslakken altijd de status van bijproduct zouden hebben. Er moet per geval (door de houder) worden aangetoond en (door het bevoegd gezag) worden beoordeeld of aan de voorwaarden is voldaan. Een rechtsoordeel is alleen van toepassing op de situatie en het bedrijf dat om het rechtsoordeel heeft verzocht. Rechtsoordelen zijn niet-bindend en geschreven op basis van de regelgeving en kennis van dat moment. Het is daarom niet mogelijk om een rechtsoordeel te heroverwegen.
- In antwoord op vragen over het toepassen van staalslakken, wordt aangegeven dat:
 - een bouwstof moet voldoen aan de normen voor samenstelling en maximale emissie en dat er inhoudelijke voorschriften zijn waarbij het gaat om functionele toepassing en - hoeveelheid, terugneembaarheid en verwijderplicht;
 - er bovendien een zorgplicht geldt die de toepasser verplicht om maatregelen te nemen zodat schade aan het milieu wordt voorkomen. Het afdekken van staalslakken kan hier onderdeel van uitmaken;
 - staalslakken op verschillende locaties, in verschillende toepassingen gebruikt worden en dat hiervoor verschillende producten waarin staalslakken zijn verwerkt op de markt zijn;
 - de mate waarin risico's optreden verschillen en afhangen van factoren zoals de laagdikte en de omvang en doorstroming van het aanwezige oppervlaktewater en dat daarmee ook maatregelen om deze risico's te voorkomen verschillen;
 - problemen vooral ontstaan bij grootschalige toepassingen in combinatie met afspoeling naar kleine volumes water;
 - de producent sinds 1 januari 2024 verplicht is om informatie te verstrekken over de voorwaarden en beperkingen die door de toepasser in acht moeten worden genomen;
 - er een Circulaire toepassing van staalslak en hoogovenslak(zand) als bouwstof in een werk⁴ bestaat, waarin aandacht gevraagd wordt voor de specifieke eigenschappen van staalslakken en de risico's die hiermee gepaard gaan. Deze circulaire is in 2005 opgesteld en heeft op 8 mei 2024 een update gekregen.
- Voor wat betreft vragen m.b.t. maatregelen die u zou kunnen treffen, geeft u aan dat:

Datum

31 oktober 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/299580

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Aan

Staatsecretaris

Bijlage(n)

1

⁴ wetten.nl - [Regeling - Circulaire Toepassing van staalslak en hoogovenslak\(zand\) als bouwstof in een werk - BWBR0049708 \(overheid.nl\)](https://overheid.nl)

- het opschorten van het toepassen van staalslakken niet aan de orde is omdat alle (toepassingen met) bouwstoffen (dus ook staalslakken) moeten voldoen aan de normen uit de bodemregelgeving waarbinnen deze veilig kunnen worden toegepast en er handhavend kan worden opgetreden als dat niet het geval is.
- u niet in de positie bent om specifieke gevallen te beoordelen en dat u niet de indruk heeft dat bevoegd gezag, zoals door de vraagsteller wordt gesuggereerd, weigert op te treden;
- u inzet op het bieden van de juiste instrumenten voor bevoegde gezagen. Vandaar dat de Rbk 2022 is aangescherpt (voorwaarden voor toepassing verplicht in milieuverklaring bodemkwaliteit), er een informatieplicht wordt ingevoerd en met de herijking van de bodemregelgeving wordt bezien in hoeverre het wenselijk is de regelgeving nog verder aan te scherpen om de balans tussen beschermen en benutten beter te kunnen waarborgen.
- Op de vraag of u bereid bent tot maatwerkafspraken met Tata Steel over staalslakken, geeft u aan dat dat niet logisch is omdat er in Nederland ook staalslakken worden toegepast die niet van Tata Steel afkomstig zijn. Beter waarborgen kunnen beter bewerkstelligd worden door het aanpassen van regelgeving, die is immers van toepassing op alle staalslakken.

Datum

31 oktober 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/299580

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Aan

Staatsecretaris

Bijlage(n)

1

Krachtenveld

- De antwoorden op de vragen zijn afgestemd met:
 - DGMI: veel vragen gingen over het rechtsoordeel en over de vraag of staalslakken als afvalstof dan wel bijproduct te classificeren zijn en er was een vraag met betrekking tot de maatwerkafspraken die met Tata Steel gemaakt worden. Dit ligt binnen het beleidsterrein van DGMI.
 - HBJZ
 - RIVM
 - ILT
 - RWS
 - Nederlandse Arbeidsinspectie: i.v.m. vraag 33 die de gezondheid en veiligheid van werknemers die met staalslakken werken betreft.
 - Pelt&Hooykaas: Dit bedrijf verwerkt staalslakken in bouwstoffen en brengt deze op de markt. In verband met vraag 14 naar carbonatatie, een proces waardoor een waterdichtende laag gevormd wordt (dit is wat er tegen de verwachting in niet gebeurde bij Eerbeek). Bij de beantwoording wordt aangegeven dat Pelt&Hooykaas verbeteringen heeft doorgevoerd om de juiste sortering te leveren. De juiste sortering is van belang bij dit proces van carbonatatie.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Beantwoording Kamervragen beschermen milieu tegen staalslakken	Beantwoording Kamervragen

Datum

31 oktober 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/299580

Opgesteld doorBestuurskern
Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem**Aan**

Staatsecretaris

Bijlage(n)

1